

Frits Rijnenberg is op 26 juni 1931 geboren in Batavia, NOI. Zijn vader was Indisch en zijn moeder Indonesisch. Hij heeft twee oudere broers, Louis (Bandung, 21 september 1921) en W en drie zusjes. De drie broers hadden onderling een hele goede band.

Vóór de oorlog kregen ze van hun vader een Westerse opvoeding. De drie broers gingen naar een katholieke basisschool in Buitenzorg. Bij de Katholieke Jongeren Organisatie deden ze aan muziek, schaken en bridgen. Ze waren ook alle drie bij de padvinderij en leerden overleven in de natuur en koken. Hun vader werkte toen nog in Batavia en nam Frits soms mee. Hij leerde hem alles over geschiedenis.

Frits was 11 jaar toen de Japanners in 1942 Nederlands Indië bezetten. De Japanners wilden iedereen die maar iets met Nederland te maken had in een kamp opsluiten. Zijn oudste broer zat bij de Marine en was al snel door de Japanners opgepakt. Hij moest werken aan de Birma Spoorlijn. Zijn tweede broer moest een jongenskamp in, omdat hij Indisch was én ouder dan 15 jaar. Frits was toen onder de 15 jaar, dus hij hoefde nog niet het kamp in. Als Buitenkamper kwamen ze de oorlog door. Tijdens de Japanse bezetting mochten hij en zijn zussen niet naar school. Een jaar lang gingen ze toch stiekem naar geheime lessen van een onderwijzeres. In 1943 overleed zijn vader en het gezin verhuisde naar Bandung. Dat werd het jaar van tranen. Het voelde alsof hij alleen op de wereld was en moest voor zijn moeder en drie zusjes zorgen.

Na de bevrijding begon de vrijheidsstrijd met veel ellende. De Nederlanders en Indische Nederlanders werden vervolgd. In een interview verteld Frits: *De Indonesische vrijheidsstrijders gingen van huis tot huis. Veel Nederlanders en Indische Nederlanders zijn in die tijd vermoord of gemarteld. We waren erg bang. Mijn vrienden schoten te hulp. Ze zeiden dat we binnen moesten blijven en gaven mij een pistool om het gezin te kunnen beschermen. Ik heb het pistool gelukkig niet hoeven te gebruiken, maar ik had iemand gedood als het nodig was geweest. Ik was inmiddels 15 jaar.* Het gezin woonde in het noorden van Bandung en konden heel moeilijk aan eten komen. Alle winkels en markten zaten in het zuiden, maar daar zaten de vrijheidsstrijders. *Frits verteld: Mijn goede vriend Harry Sibbalt ging soms via sluiproutes toch eten voor ons halen. Op een dag wilde hij weer gaan, maar we wisten via berichtgeving dat het op die bewuste dag te gevaarlijk zou zijn. We hebben Harry gesmeekt om niet te gaan. Hij ging toch en is nooit meer teruggekomen. Hij is op gruwelijke wijze gedood.*

Zijn twee broers kwamen weer terug uit de kampen. Zijn oudste broer zagen ze pas in 1946 weer in Bandung. Na 1947 moesten de drie broers in militaire dienst, vechten tegen de Indonesische vrijheidsstrijders. Louis zat bij de Koninklijke Marine, mijn andere broer bij de Luchtmacht en toen is Frits, om het compleet te maken, bij de Landmacht gegaan.

Frits trouwde met Rita en ze kregen zes kinderen.

Indonesië werd in 1949 onafhankelijk. Vanaf toen ging de nieuwe Indonesische regering iedereen met een Nederlandse link steeds meer buitensluiten en boycotten. Frits werkte voor een Duits ingenieursbedrijf. Hij ging regelmatig naar Duitsland en Nederland. Hij bleef met zijn gezin zo lang mogelijk in Indonesië, maar uiteindelijk wilden hij en zijn vrouw met de kinderen toch weg. We wilden weer een gevoel van vrijheid hebben. In 1963 vertrok Frits met zijn gezin naar Nederland. Ze gingen wonen in Haarlem.

Frits Rijnenberg was begin deze eeuw de drijvende kracht achter de totstandkoming van *Lieflijk Indië*, een woongroep voor Indische Nederlanders in Haarlem. Hij ging er ook zelf wonen.

Meer informatie

[Frits Rijnenberg omringd door liefde | SIOH](#)

[Levensles van Frits](#)

[Dean Archives | In Mijn Buurt](#)

[Marit Archives | In Mijn Buurt](#)

[Lie en Roman Archives | In Mijn Buurt](#)

[Gelijkstellingen, toepasselijkverklaringen en naturalisaties \(1850-1984\) \(decalonne.nl\)](#)

[Tamara R. op LinkedIn: Wat ben ik trots op mijn opa Frits Rijnenberg! Bijna 92 jaar oud, maar nog...](#)

[Onderwijsproject 'Levenslessen van Frits Rijnenberg' | SIOH](#)

[SIOH+Info+Bulletin+nr+73 \(squarespace.com\)](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.